INDEX LECTIONUM IN LITERARUM UNIVERSITATE TURICENSI INDE A DIE 26. MENSIS...

INDEX LECTIONUM

IN

LITERARUM UNIVERSITATE TURICENSI

INDE

A DIE XXVI MENSIS APRILIS

USQUE

AD DIEM XX MENSIS AUGUSTI MDCCCLIX

HABENDARUM.

INEST

DE ILIADIS CARMINIBUS

DISSERTATIO VI

TURICI,

EX OFFICINA ZÜRCHERI ET FURRERI

1859

Novissima dissertatione postquam Homericae et initium et finem investigavimus vidimusque eum, qui quidem exordii versus perierunt, de qua re liberum est judicium, Z 73 — H 16 continere, restat jam, ut, quae in ipso carmine aliena atque intrusa videantur, hoc libello indagemus. Ac primum quidem mirari subit, quid sit quod nemo dum ad versum 89 offenderit

οἴξασα κληῗδι θύρας ἱεροῖο δόμοιο,

quem versum scholia ignorant quamquam duobus ἅπαξ εἰρημένοις notabilem. Nam nec ἱερὸς δόμος alibi dicitur de templo et locutio οἴξασα κληῗδι, qua brevissime indicatur quae φ 6 sq 47 — 50 accuratius exponitur aperiendae januae ratio cum ceteris locis pugnat, in quibus κληΐς non clavem, sed pessulum significat M 456, Ξ 168, Ω 455, α 442, δ 802 838, φ 241, ubi adeo contrarium habemus θύρας κληῗσαι κληῗδι. Sed neque hoc me moveret, nec quod satis mobiliter Helenus hic praecipit, quod infra v. 270 sq Hector suo jure omittit in ejusdem mandati accuratissimo praeterea Hecubae repetitu, nisi apertissime cum illo versu pugnaret quae infra leguntur v 297 sqq

αἱ δ' ὅτε νηὸν ἵκανον Ἀθήνης ἐν πόλει ἄκρῃ,
τῇσι θύρας ὤϊξε Θεανὼ καλλιπάρῃος,
Κισσηῒς ἄλοχος Ἀντήνορος ἱπποδάμοιο·
τὴν γὰρ Τρῶες ἔθηκαν Ἀθηναίης ἱέρειαν,

unde clarissime apparet nihil negotii Hecubae cum Minervae templo ejusve clave fuisse.

Tum ea, quam de Bellerophonte exhibet Glaucus, narratione minime conveniunt versus quatuor 156—159

τῷ δὲ θεοὶ κάλλος τε καὶ ἠνορέην ἐρατεινὴν
ὤπασαν· αὐτάρ οἱ Προῖτος κακὰ μήσατο θυμῷ,
ὅς ῥ' ἐκ δήμου ἔλασσεν, ἐπεὶ πολὺ φέρτερος ἦεν,
Ἀργείων· Ζεὺς γάρ οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ ἐδάμασσεν,

qui versus ecquis dubitet quin ex alia remanserint fabula, qua Proetus aperta vi uxoris quem putabat corruptorem e suis finibus pepulisse narrabatur

Infra qui de Chimaera junguntur celeberrimi versus 181 sq. importunius etiam in Hesiodi theogoniam 323 sq. illati

πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο,

eos inter se non satis quadrare jam Heynius diserte exposuit his verbis, quae ipsa apponenda censui, ut viri meritorum memoriam in his studiis nimis obliteratam aliquatenus resuscitarem: «Illud quoties Homerica legi, non minus suspicio subnata est, versum 181 a primo auctore carminis non esse profectum. Simplicior erat utique narratio: ἡ δ' ἄρ' ἔην θεῖον γένος, οὐδ' ἀνθρώπων, δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο. Ita bene procedit unius sententia. Nunc enim est μέσση δὲ χίμαιρα δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος: medio corpore capra, capite tamen leonino; per quod capra, hoc est medium corpus, efflare fingitur ignem: quae vix placere possunt, ut nec tota monstri species caprino corpore, capite leonino, cauda serpentis.» Posse vero addit quodammodo succurri speciei Homericae, si jungatur ἡ δ' ἄρ' ἔην θεῖον γένος, ἀποπνείουσα πυρὸς μένος. Ita vero satis incommode intercalari nemo non sentit versum 181, quem ne cum monstri quidem proprio nomine satis convenire monuit nescio quis ex antiquis interpretibus, de quo in scholiis haec leguntur: εἰ τὸ πλεῖον καὶ ἐμπρόσθιον μέρος εἶχε λέοντος, ἔδει αὐτὴν χίμαιραν μὴ καλεῖσθαι ἀλλὰ λέοντα. Recte quidem ille, quamquam nec quod ei opponeretur defuisse eadem scholia docent. Sed qui versum sine dubio memorialem de monstro addidit multum jactato, eum vice versa opinor versum 182 omisisse. Utpote duarum recensionum signa haec quidem ponenda sunt.

De his cum paullulum dubitari possit, contra in eadem oratione vix quisquam dubitabit quin inculti interpolatoris sint v. 194 sq.

καὶ μέν οἱ Λύκιοι τέμενος τάμον ἔξοχον ἄλλων,
καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμοιτο,

qui commodissime sane leguntur in celebri loco Υ 184—186

ἦ νύ τί τοι Τρῶες τέμενος τάμον ἔξοχον ἄλλων,
καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμηαι,
αἴ κεν ἐμὲ κτείνῃς; χαλεπῶς δέ σ' ἔολπα τὸ ῥέξειν.

Quem locum totum v. 180—186 utpote jejunum atque Achillis persona indignum Aristarchi athetesi rejectum esse scholia referunt, cujus tamen judicii principalem eam fuisse arbitror causam, de qua in dissertat. III. p. 22 breviter admonui, positam in singulari et ignota aliqua Aeneae condicione atque mente. Quam causam nobis quidem non nimis gravem esse jam identidem

significavi, illum vero locum, quomodocunque de eo statuatur, certe non centonarii opificis esse ipsa rei novitas ostendit. Hic vero post Lyciorum regem filiae connubio atque regni dimidio periculo hospitis due omnia liganda remuneratum v 191—193 insuper etiam populum inferre eo magis absonum erat, quod ejus nulla memoria fuit cum homine peregrino necessitudo. Et repugnat ipsa membrorum junctura: nam cum v 194 ἣ δ' ἔτεκε τρία τέκνα non tantum versu inferioris sententiae interjecto apte referri possit ad δῶκε δ' ἥ γε θυγατέρα ἥν, profecto quomodo nunc commode hoc fit duo semper versus impediunt a regis favore ad populi liberalitatem importune abducentes. Nec causa latet, quae interpolatorem ad furtum faciendum impelleret, cum meminisset infra *M* 311 sq. Sarpedonem eo atque Glaucum ad strenue pugnandum incitantem etiam eo, quod

> καὶ τέμενος νεμόμεσθα μέγα Ξάνθοιο παρ' ὄχθας,
> καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης πυροφόροιο,

egregio non dubie sapere sibi visus est, quod publicum illud praedium jam utriusque avo donatum esse hic quoque notandum putavit.

Nec minus importune de liberis Bellerophontis ex Lycii regis filia nata narratio post v 199 interrumpitur versibus per se et languidus et satis, ut opinor, obliquis,

> ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖνος ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν,
> ἤτοι ὁ κὰπ πεδίον τὸ Ἀλήιον οἶος ἀλᾶτο,
> ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων,

quibus ipsius herois extrema sors describitur, quae quotupere cum ab aliis postea poetis tum ab Euripide exornata sit, inter omnes constat. Hoc tamen obscuro loco legi jam antiqui censores intellexerunt, qui non solum, quorsum illud nam spectaret ante κεῖνος positum deorum imm universus quasi mortalibus deuntibus, et quo sive causa sive culpa divorum illud odium in Bellerophontem exarsurit, diligenter quaesiverunt, sed etiam qui dis invisi casum e capite paenas prudenter (ἀφρόνως) hosti expona verissime monuerunt. Non defuisse, quod responderent, lyticis compere licent, omnino commenta eorum non ei ipsa in scholiis legerentur. Sed ea praeterire praestat. Unum insigne est, quod quidam diserte monuerunt de vaga Bellerophontis solitudine οὐχ ὡς οἱ νεώτεροί φασι, μελαγχολήσας, ἀλλ' ἀδυνάμενος ἐπὶ τῇ τῶν ἑαυτοῦ παίδων ἀπωλείᾳ ἐμόναζε. Qui haud scio an hunc potius aut legerent aut intelligerent versuum ordinem:

200 ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖνος ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν,
203 Ἴσανδρον δέ οἱ υἱὸν Ἄρης ἆτος πολέμοιο
μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανε κυδαλίμοισι,
τὴν δὲ χολωσαμένη χρυσήνιος Ἄρτεμις ἔκτα,
201 ἤτοι ὁ κὰπ πεδίον τὸ Ἀλήιον οἶος ἀλᾶτο
ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων.

Neque aliter Heynius versus olim se excepisse dubitasse conjectare videtur, quamquam nunc operarum errore perversum hunc ordinem indicatum legimus: «vss. 200. 204. 5. 6. 201. 2. 207.» Sed tam haud apta Glauci ipsius originem Ἱππόλοχος δ' ἔμ' ἔτικτε, καὶ ἐκ τοῦ φημι γενέσθαι. his erroribus adnecti nemo non sentit, neque omnino quemquam de suspicione nostra veritate dubitaturum arbitror, nisi semel locum a duobus interpolatoribus purgatum perlegerit:

196 ἣ δ' ἔτεκε τρία τέκνα δαΐφρονι Βελλεροφόντῃ
Ἴσανδρόν τε καὶ Ἱππόλοχον καὶ Λαοδάμειαν.
Λαοδαμείῃ μὲν παρελέξατο μητίετα Ζεύς,
ἣ δ' ἔτεκ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα χαλκοκορυστήν.
203 Ἴσανδρον δέ οἱ υἱὸν Ἄρης ἆτος πολέμοιο
μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανε κυδαλίμοισιν.
206 Ἱππόλοχος δ' ἔμ' ἔτικτε, καὶ ἐκ τοῦ φημι γενέσθαι.

Ubi patet Isandri mortem et propterea tantum commemorari, quod nullam progeniem reliquit, et commemoratam in causa fuisse ei, qui ex alia de Bellerophonte narratione tres illos de ejus infortunio versus addidit, ut etiam Laodamiam a Diana interfectam fingeret versu a solita illa contaminandi arte non nimis remoto. Nam τὴν δὲ χολωσαμένη habes Γ 413, tum χρυσήνιος, quod epitheton alibi non invenitur apud Homerum, Mars audit Θ 285 hic quidem Dianae saevitiam significat, et clausulam illam πατέρα κλυτὸν ἔκτα quis nescit?

In Diomedis responsione omnis patientur versus 221—223 toleraverunt:

καί μιν ἐγὼ κατέλειπον ἰὼν ἐν δώμασ' ἐμοῖσι.
Τυδέα δ' οὐ μέμνημαι, ἐπεί μ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα
κάλλιφ', ὅτ' ἐν Θήβῃσιν ἀπώλετο λαὸς Ἀχαιῶν.

Cur poculum illud diserte narret Diomedes a se domi relictum, non facile quis dixerit. Num coniecerimus est Glauci postulatum, ut illud narrationis suae documentum sibi in conspectum afferat fidei faciendae causa, ne suas ἀναίρεσιν ludit cum poculo sibi relicto (κατέλειπον) componens se ipsum

relictum (κάλλιφ') a patre? Et quid est, quaeso, quod hic, ubi tantummodo de donis hospitalibus ab Oeneo et Bellerophonte mutuo datis sermo est de maturo Tydei morte suaque orbitate quandam infert prorsus inutilia? Atqui quo cognationis vinculo ipse et Tydei filius cum Oeneo conjunctus fuerit, memorare debebat. Verum hoc si ignorabat Glaucus — cui tamen Diomedes Tydides appellatur 145 —, ne illis quidem versibus certior fit, quibus Tydei origo tacetur. Nihil fuerunt scholiastae cujusdam, qui haud scio an μεν ad Oeneum non ad populum retulerit, obscura abruptaque adnotatione: *καὶ μεν ἐγώ· ἄπαιδος γὰρ τελευτήσαντος Οἰνέως Διομήδης αὐτὸν κληρονομεῖ.* Ab aliis certe de duobus posterioribus versibus jam olim dubitatum esse testatur brevissima nota *ἄτοποι οἱ δύο στίχοι*, ad quam solos attendit Heynius «certe» inquit, «iis carere poterat narratio. Et de Tydeo memorandi locus hic non erat.» Et omnes tres ut per se ineptos esse vidimus, ita etiam membrorum sententiarumque cohaerentiam perturbare patet vel obiter percurrenti locum interpolationibus liberatum

οἱ δὲ καὶ ἀλλήλοισι πόρον ξεινήια καλά·
220 *Οἰνεὺς μὲν ζωστῆρα δίδου φοίνικι φαεινόν,*
Βελλεροφόντης δὲ χρύσεον δέπας ἀμφικύπελλον
224 *τῷ νῦν σοὶ μὲν ἐγὼ ξεῖνος φίλος Ἄργεϊ μέσσῳ*
εἰμί, σὺ δ' ἐν Λυκίῃ, ὅτε κεν τῶν δῆμον ἵκωμαι.

De versu 252

Λαοδίκην ἐσάγουσα θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην

sufficit, ut Porphyrii commenta apponamus, quibus ferri eum non posse optime docemur: τὸ ἐσάγουσα οὐκέτι κατὰ τὸ σύνηθές ἐστιν εἰσφέρουσα· οὐ γὰρ ἐσάγειν μεθ' ἑαυτῆς λέγεται τὴν Λαοδίκην, ἀλλὰ πρὸς τὴν Λαοδίκην εἰσπορευομένη· εἴσῄει γὰρ πρὸς Λαοδίκην, ἐπεὶ ταύτῃ ὁμοιωθεῖσα ἡ Ἀφροδίτη τὴν Ἑλένην ἐπὶ τὸ τεῖχος ἐξήγαγεν (Γ 122 sq). νομίζουσα γὰρ ὄντως εἰς τὸ τεῖχος ὑπὸ τῆς Λαοδίκης ἀπηχθῆναι εἴσῄει τὴν αἰτίαν τῆς ἐξόδου πολυπραγμονοῦσα (sic) legitur — νήσουσα quod in futurum mutandum esse vel alterum scholii ἐνυσομένη docet). Vides hos antiquos haud infeliciter cum recentiorum argutiis certare posse. Unum recte sensit interpres, Teichoscopiae locum nostro originem dedisse, sed ita potius, ut eo compulsus sit interpolator, ut nostrum versum imperite componeret in subsidium vocato N 365

ἦγε δὲ Πριάμοιο θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην
Κασσάνδρην,

ubi strenue quaesiverunt, quomodo Homerus secum conciliari possit hic Cas-

sandram illic Laodicen filiarum forma optimam praedicas! Sed haec dijudicanda hominibus elegantioribus relinquemus, nec barbari Laodicae summam pulcritudinis laudem quippe malo versu corruptam eripere nos dubitabimus.

De v. 311

ὣς ἔφατ' εὐχομένη, ἀνένευε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,

quem nuper etiam Bekkerus removit, satis est legentes ad Aristarchi judicium ablegasse, quod hoc quidem satis integrum ex Aristonico servatum videtur. Versum vero variis difficultatibus laborantem non tam additum opinor, cum sane prorsus inutilis sit, quam substitutum pro genuino

ὣς αἱ μὲν ῥ' εὔχοντο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,

propterea quod hic interpolatori nec satis consentire cum verbis solius sacerdotis orationem nuncupatam et carere videbatur ea re, quam vel maxime commemorari vellemus, infausti eventus mentione. Itaque ambos versus diversarum recensionum signis notandos censeo.

Etiam de v. 318—320

ἔνθ' Ἕκτωρ εἰσῆλθε διίφιλος, ἐν δ' ἄρα χειρὶ
ἔγχος ἔχ' ἑνδεκάπηχυ· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς
αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης,

Aristarchi sequor sententiam, de qua ad Θ 493, ubi isdem leguntur alio cum initio — τὸν ῥ' Ἕκτωρ ἀγόρευε —, haec retulit Aristonicus: ἡ διπλῆ περιεστιγμένη, ὅτι Ζηνόδοτος περιγράφει ἀπὸ τούτου τέσσαρας στίχους κατὰ τὸ ἑξῆς διὰ τὸ καὶ ἐν ἄλλῳ τόπῳ γεγράφθαι. ὁ δὲ Ἀρίσταρχος οἰκειότερον ἐνταῦθα κεῖσθαι λέγει διὰ τὸ ἐν τῷ στρατεύματι διαλέγεσθαι. Quamquam non defuisse qui magno critico contradicerent hic quoque insignes captantes argutes, ridicule docet nota ad nostrum locum adscripta: πρὸς ὑπογραμμὸν δὲ καὶ προτροπὴν Ἀλεξάνδρου θρασὺς φαίνεται ὁ Ἕκτωρ διὰ τοῦ δόρατος· ἅμα δὲ καὶ προμηνύει τὴν ἄφιξιν.

Versum 334

τοὔνεκά τοι ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον,

qui isdem verbis σ 129, paucis mutatis a 318, ω 265 (ἐκ γάρ τοι —) et π 259 (τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω —), paullum detortus ε 27 (ἄλλο δέ τοί τι ἔπος ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ) legitur, primus in novissima editione tacite proscripsit Bekkerus adscripto tantum Λ 76

τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο καί μευ ἄκουσον

Sane versus et procsus inutiliter adjectus est et eodem ejusdem Paridis exordio ignoratur, quo ille in Pectione responsum suum Hectoris convicio opponendum infert Γ 59 sq.

> Ἕκτορ, ἐπεί με κατ' αἶσαν ἐνείκεσας οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν,
> αἰεί τοι κραδίη πέλεκυς ὥς ἐστιν ἀτειρής, —

Unde ne quis Pectionem et Homiliam perpetuo eorum carminis filo deduci nobiscum sibi persuadeat: profecto qui in hac Hectorem et Paridem colloquentes facit, illam aut vere ignoravit aut data opera neglexit. Probabilius igitur est hunc Homiliae locum ab eo esse, qui Pectionem composuit, partim receptum esse. Quod vel omnem poetam aliud alio tempore carmen componentem facere potuisse ut lubentissime concedo, ita rem alterius indaginis hic indicasse satis habeo.

Sed in narratione, quam exhibet Andromache de fratribus quoque suis uno cunctis die ab Achille interfectis v. 420—424

> οἳ δέ μοι ἑπτὰ κασίγνητοι ἔσαν ἐν μεγάροισιν,
> οἳ μὲν πάντες ἰῷ κίον ἤματι Ἄϊδος εἴσω·
> πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς
> βουσὶν ἐπ' εἰλιπόδεσσι καὶ ἀργεννῇς ὀΐεσσιν —,

ultimum versum, ad quem nulla exstat scholiorum adnotatio, pariter adhoc toleratum esse ab omnibus satis mirari non possum. Nam quin in defendenda patria cum patre et ipsi filii una occiderent, et funestus unus dies tantam omnium domesticarum rerum cladem complexus sit, neminem, qui totius loci vim et rationem perpenderit, amplius dubitaturum arbitror. Apage igitur istos boum oviumque greges, quos qui inculcavit aliorum locorum male memor fuit, quibus ille «belli deterior causa» commemorari solet ut Λ 154, Λ 672 sqq., Σ 524 sqq., Υ 91, ο 386, ρ 471 sq. quem locum hunc ante ipsum ob oculos habuerit:

> ὁππότ' ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχειόμενος κτεάτεσσι
> βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν ἢ ἀργεννῇς ὀΐεσσιν

Unus restat locus celeberrimus ille 433—439, quo Andromache inepta rei gerendae consilia Hectori suo dat vel unum simplex illo αὐτοῦ μίμν' ἐπὶ πύργῳ aperte pugnante. Sed de his ut pluribus agere non opus sit, et Aristarchi accurata facit ratiocinatio, quam satis bene servatam in Aristonicis legimus, et Bekkeri obsequium, qui hos quoque versus super ad unum pagina damnavit.

His igitur, quos adhuc tractavi, versibus sublatis praestantissimum carmen ita integritati suae redditum existimo, ut vix, de quibus semper dubitandum sit, relicti ii eo versus videantur. Itaque poteram hic finem facere, nisi extitisset ante aliquod tempus ex socius carminum venatoribus unus, qui multo acerbius crudeliusque, quam ego jam egisse unitatis pastoribus videbar, Hectoris atque Andromachae colloquium diminuere et ad minimam profecto sui partem redigere conatus est. Paulum LaRochium dico, qui in dissertatione, quam vernaculo sermone conscriptam et «Homerianorum analyseos» titulo instructam Philologi volumini XII a 1857 p. 395—411 inseruit, hoc nobis quadraginta octo versuum flosculos exsecuit 394—401, 404—412, 440—446, 466—479, 482—489, 494—496. Rationes quidem, quibus hanc cruficationem tamquam necessariam subtilissimi judicii facinus confidentissime commendavit, apud ipsum, si placet, legere praestat; refutare singulas et taediosum est et prorsus inutile, cum vix verendum sit, ne inter epicae poeseos peritos magnum illi plaudentium numerum sit inventurus. Quamquam enim quavis fere pagina epici styli integritatem atque antiqui poetae summam artem jactat, nihil fere tamen profert nisi impersona propria arbitria edicta, quibus, quid pulchrum sit, quid rei accommodatum, quid antiquo heroe dignum, non sibi ex Homero sed Homero Graecisque ex se discendum proposuisse videtur. Ingeniose acute speciose etiam ad hominum elegantiorum delectationem haud pauca disputata esse libenter concedo, sed ipsum «id sophistae quoque fecerant», quorum ex tos lusus jam olim a Zoilo isto in Homeri contumeliam translatos analysis illa ita aemulatur, ut, utrum serio an ludibrii causa instituta sit, paululum addubitaverim. Tam saepe, quae communi cum Graecorum tum recentiorum admiratione adhuc floruerant, ut absurdissimo novelli versificatoris prodigio sesquipedalibus verbis obruuntur lectissimisque conviciis lacerantur.

Pauca ex multis unum causa offerre placet. Ita quae non ad hoc usque diem admiratus est celeberrima illa 429 sq., quae quasi natura ipsa uxori subjecit patrem matremque mariti gratia relinquentis:

Ἕκτορ, ἀτὰρ σύ μοί ἐσσι πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
ἠδὲ κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερὸς παρακοίτης

Verum longe alia mens est nostro critico, cui sunt ista — hoc enim Latine dicere non est — «*äusserst sentimentale, fast widerwärtig manierirte Worte*», p. 398! Itane vero! Aliter certe sensit Sophocles, qui tamen et Graecus homo fuit et poëta, cui hunc quoque ab antiqua patrum virtute prorsus

deserviisse occasus. Aperte enim — nec notare obliti sunt interpretes — Tecmessam suam alteram Andromacham fecit inter alia has Ajacis preces fundentem v. 514 sqq

ἐμοὶ γὰρ οὐκ ἔτ' ἔστιν εἰς ὅ τι βλέπω,
πλὴν σοῦ. σὺ γάρ μοι πατρίδ' ᾔστωσας δορί,
καὶ μητέρ' ἄλλη μοῖρα τὸν φύσαντά τε
καθεῖλεν Ἅιδου θανασίμους οἰκήτορας.
τίς δῆτ' ἐμοὶ γένοιτ' ἂν ἀντὶ σοῦ πατρίς,
τίς πλοῦτος; ἐν σοὶ πᾶσ' ἔγωγε σῴζομαι.

Alios versus non minus saepe jactatos 447 sqq

εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν
ἔσσεται ἦμαρ, ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρὴ
καὶ Πρίαμος καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο

quos etiam e Scipione ardentis Carthaginis ruinis insistente ex nostro loco declamatos esse ipse La Rochius p. 404, 7 probe perspexit, ab interpolatore quodam perversa diligentia in Agamemnonis perfidas Trojanorum minas exsecrantis orationem illatos esse et ego supra in dissertat. IV p. 6 sq unum et jam dudum magnus Bentleius intellexerat. Jam vero audi nostrum ita interpolatoris, quem ipse sibi confinxit, animos vexantem: *«Der interpolator gerieth auf den einfall, den Hektor, der sich jedenfalls in diesem moment sehr interessant und ergreifend machen musste, Trojas und Priamos fall vorauszusagen zu lassen, oder eigentlich die ganze stelle aus Δ, 163 ff. wörtlich abzuschreiben selbst mit dem an unserer stelle völlig sinnlosen γάρ. Daran «dachte unser interpolator in der freude, einen so trefflichen anknüpfungspunct, «wie wir bald sehen werden, für seine sentimentalen tiraden zu haben, freilich «gar nicht, und glücklicher weise auch sein publicum, dass, wenn Hektor Ilion's «und Priamos' fall so bestimmt voraussagte, er geradezu verrückt gewesen «sein müsste, wenn er dennoch gebet zu den göttern bald darauf (v. 476 ff) ge-«betet hätte, sie möchten seinen sohn so hervorragend unter den Troern machen, «wie ihn und ihn mächtig herrschen lassen über dieselben. Wer solchen ein-«fältigen widerspruch allenfalls noch mit sophismen behandeln oder vermit-«teln will, der möge es können, dem der begriff epischer einfachheit «und klarheit aufgegangen ist, wird er durch irgendwelche gedrechselte ar-«gumentation von der authenticität solchen machwerkes überzeugen können. Der «spätere dichter aber, wie gesagt, bemerkte diesen ungeheuren widerspruch «gar nicht vor befriedigung über die erfüllung des zunächst liegenden zweckes*

«Denn nun war ihm gelegenheit gegeben, mit einem **brillanten schlusseffectstück** *die gefühlvolle zarte gattenliebe Hektor's in das glänzendste licht zu setzen.»* Sed nolo plura describere; iam haec enim sufficere arbitror ad critici nostri indolem iudicandam. Nec quidquam profecto his similibusque declamationibus ineptius aut opponi videtur aut opponi nisi comicum illud λημῶν ἀπόλλυσιν. Vix enim inveniri posse arbitror aut grammaticum in particularum usu versatum, cui de γάρ prorsus absurdo, aut aestheticum animi humani gnarum, cui de Hectoris insania ingentique illo discessu persuadeat.

Ut hic, ita etiam alibi LaRoche accidit, ut, quemadmodum in dissertatione superiore p. 8 monui, «poetam pro plagiario plagiarum pro poeta haberet». Uno defungar sed aptissimo exemplo. Habemus nostro loco 490—494 notissimos versus:

ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε,
ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
ἔργον ἐποίχεσθαι· πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί, τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν.

Qui iidem φ 350—353 leguntur exitu paullulum immutato a Telemacho pronuntiati matrem ab arcus certamine abire iubente:

— — — τόξον δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ οἴκῳ.

Eos non nimis apte ex Iliade haustos esse vel solum illud ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα ostendit recte de Andromacha, non recte de Penelope dictum, unde nonnullos et pro illo ἀλλὰ σύ γ' εἰσελθοῦσα et infra πᾶσιν θ' ἀλιμονδε βεβόληται scripsisse testatur schol. ad α 356. Sed ineptius etiam ex illo Odysseae carmine cum vicinis (φ 350—358 = α 356—364) translati sunt ab eo, qui primum Odysseae librum pingui arte conglutinavit, quippe inferens insulsissime μῦθος δ' ἄνδρεσσι μελήσει. Aristarchum vero certe hunc locum proscripsisse ex scholiis et ad ipsum et ad Iliadem servatis patet, secutusque est iam olim Bekkerus, nec Faesium nostrum res fefellit in introduct. Iliadis p. 9. Deinceps alius insuper rhapsodus postremo usus est haud melius λ 350 sqq.

ξεῖνος δὲ τλήτω, μάλα περ νόστοιο χατίζων,
ἔμπης οὖν ἐπιμεῖναι ἐς αὔριον, εἰς ὅ κε πᾶσαν
δωτίνην τελέσω· πομπὴ δ' ἄνδρεσσι μελήσει
πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τοῦ γὰρ κράτος ἔστ' ἐνὶ δήμῳ.

Quid vero noster p. 408? Audacter dicit: *»Aber widerwärtig ist es, wenn wir auf die vier edlen und gefühlvollen verse vier stümperhafte folgen sehen, die nur eine armselige contamination sind unter zugrundelegung von Odyss. Λ 356—360 resp. Φ 350—354 vergl. Ilias P, 145, wovon die Worte τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγαῶτες entlehnt, aber auf die unbehülflichste weise in die construction unserer stelle eingefügt sind.«* Nec haec refutare placet nec quae praeterea declamat exscribere. Satis enim, opinor, jam intelligi potest pertinere illam LaRochii analysin ad id scribendi genus, quod in dissertat. III p. 3 notavi, quo haud paucos hodie eo tam studio quam studiorum malo publicare videmus emendanda haud raro et retractanda, dum operis traduntur. Ita verum Scutumnum ubi sex septemve Iliadis libros hocmodo pertractare sustinuerit, intellecturum esse confido ipsum, ad normam suo arbitrio confectam Homerica carmina frustra a se sollicitari. Illum sane morem naturae scrutatorum proprium esse video necessarium esse credo, sed eundem alienum esse a nostris literis scio, quarum ingens indigestaque moles ejusmodi »experimentis« non tantum cumulatur magis magisque quotidie, sed etiam conturbatur. Quare multo satius erit, ut nos quidem »more majorum« nihil nisi et pro cujusque ingenio perfectum et industria facile ab omnibus consensu elaboratum publico judicio subjiciamus, »nonumque prematur in annum« potius vel opus diu meditatum quam nondum quibusque uovo semper vix concepta profundemus. Ab errando sane, quod humanum esse constat, nec ita quidem nos hujus certe humanitatis participes cavere nobis poterimus, sed ejusmodi tum tamen errabimus errores, quibus cognoscendis et refutandis alii veritatis viam cum ipsi invenisse tum nobismet commonstraturi sint. Etenim haec est communis omnium hominum sors errando attingere verum!